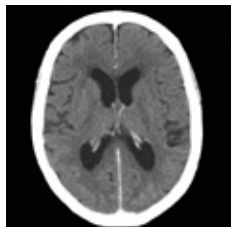

A computer tomográfias (CT) vizsgálatok

A komputertomográf, a hagyományos felvételektől eltérően az emberi testet hossz tengelyével merőlegesen, haránt metszeteiben mutatja. A CT-készülék alapelve, hogy egy röntgensóvből kiinduló vékony sugárnyaláb, a vizsgálandó testrészt, illetve szerveket egy-egy testkeresztmetszetben minden irányból letapogatja, majd a szöveteken átjutott röntgensugarakat egy ún. detektor (érzékelő) segítségével mérjük. Az adatokat számítógép dolgozza fel.

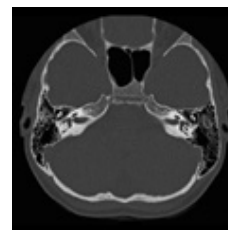
Ezen vizsgálómódszer jelentősége a hagyományos módszerekkel szemben, hogy a különböző struktúrák nem vetülnek egymásra, képük nem összegződik, így részleteiben vizsgálhatóak.

Amennyiben egy szövet összetétele valamilyen kóros folyamat következtében megváltozik, ez gyakran megváltoztatja sugáráteresztő, illetve sugárelnyelő képességét, így az elváltozás a felvételen láthatóvá válik.

Egyes esetekben a diagnózis felállításához kontrasztanyag adása szükséges. Ez a mellkasi és hasi vizsgálatoknál csaknem mindig szükséges, a koponyavizsgálatoknál is gyakori. Ilyenkor vizsgálni tudjuk az egyes szervek vérellátását, illetve ennek módosulását, amely jellemző lehet az egyes kórképekre.

A vizsgálat alatt a beteget egy asztalra fektetjük, amely egy kerek nyíláson át becsúszik egy nagyméretű gyűrűbe, a tulajdonképpeni gépbe. A gyűrűben - a páciens ezt nem látja - az asztal körül körbefordul egy röntgensugarakat kibocsátó, és vele szemben egy azokat felfogó egység. A gép ezáltal megméri, hogy a vizsgált harántmetszet pontjaiban milyen mértékű a sugárelnyelődés. Ezeknek az értékeknek alapján bonyolult matematikai és számítástechnikai műveletek során a számítógép monitoron jeleníti meg az adott testszelet metszeti képét. A

páciensnek a mérések alatt mozdulatlanul kell fekdnie, hasi, mellkasi vizsgálatoknál a mérések alatt vissza kell tartania a lélegzetét. Ilyenkor hangszórón kap utasításokat a kezelőhelyiségből. A vizsgálat közben az asztal időnként (vagy folyamatosan) egyre beljebb csúszik a gyűrűbe.

A vizsgálatra üres gyomorral kell érkezni, a vizsgálat előtt 4-6 órával az étkezést kerülni kell, mert a kontrasztanyag hányingert okozhat. A hasi vizsgálatok előtt kb. 1 órával a betegnek kontrasztanyagot (vagy folyadékot - vizet) is kell innia, hogy a vizsgálat közben a kontrasztanyaggal telt belek a környező szervektől, kóros képletektől biztonsággal elkülönüljenek.

Ha a páciens a vizsgálat idején állapotos, vagy a terhesség gyanúja fennáll, azt jeleznie kell a vizsgálat előtt. A terhesség első 3 hónapja alatt a fejlődő magzat különösen érzékeny a röntgensugár okozta károsodásokra!

Esetleges jóérzékenységet jelezni kell a vizsgálatot végző orvosnak.

A szájon át elfogyasztott kontrasztanyagnak hashajtó hatása lehet.

A CT-vizsgálat elvégzése csak indokolt esetben szükséges. Sokszor egy veszélytelen ultrahangvizsgálat is elegendő ugyanannak a diagnózisnak a felállításához. Bár a kapott sugárdózis alacsony, a vizsgálatot csak akkor érdemes elvégezni, ha érdemi információ várható tőle vagy befolyásolhatja a kezelés menetét. A jódos kontrasztanyag okozta allergiás reakció rendszerint ritka és enyhe, pl. bőrpír, csalánkiütés, bőrvizketés jelentkezik, de a kontrasztanyag-allergia egyéb gyógyszer- és vegyszerallergiákhoz hasonlóan súlyos, akár életveszélyes szövődmények, ún. anafilaxiás sokk kialakulásához is vezethet.

Erről a vizsgálat előtt pontos tájékoztatást kap, írásban is. A tájékoztatót elolvassva, a személyzet szóbeli tájékoztatását is kérheti, majd beleegyezését a vizsgálatba írásos formában is meg kell adni.

A vénás kontrasztanyag adása, a túsúrással kellemtelenségével jár. A beadását követő néhány percben forróság, émelygés, fémess szájjal érezhető, mely hamar megszűnik.

